

Als Puntje bij Paaltje komt.

Goede praktijk

Recap #VCV2025

Welke paaltjes zet je wel en niet op een fietspad? En waar zet je die paaltjes dan juist? Op het laatste congres Verkeersveiligheid van de VSV leerde Daan Pelckmans er ons alles over. Daan is teamcoach van het team Fiets van het Mobiliteitsbedrijf van de Stad Gent. De dienst inventariseerde de 23.000 paaltjes op het grondgebied van de stad en pakte stuk voor stuk de knelpunten op fietsroutes aan met een duidelijk afwegingskader en stappenplan. De verkeerd geplaatste paaltjes en te harde paaltjes gingen uit de grond en maakten plaats voor veilige en zachte exemplaren, of nog beter, ze bleven gewoon weg.

Zo doe je het beter niet:

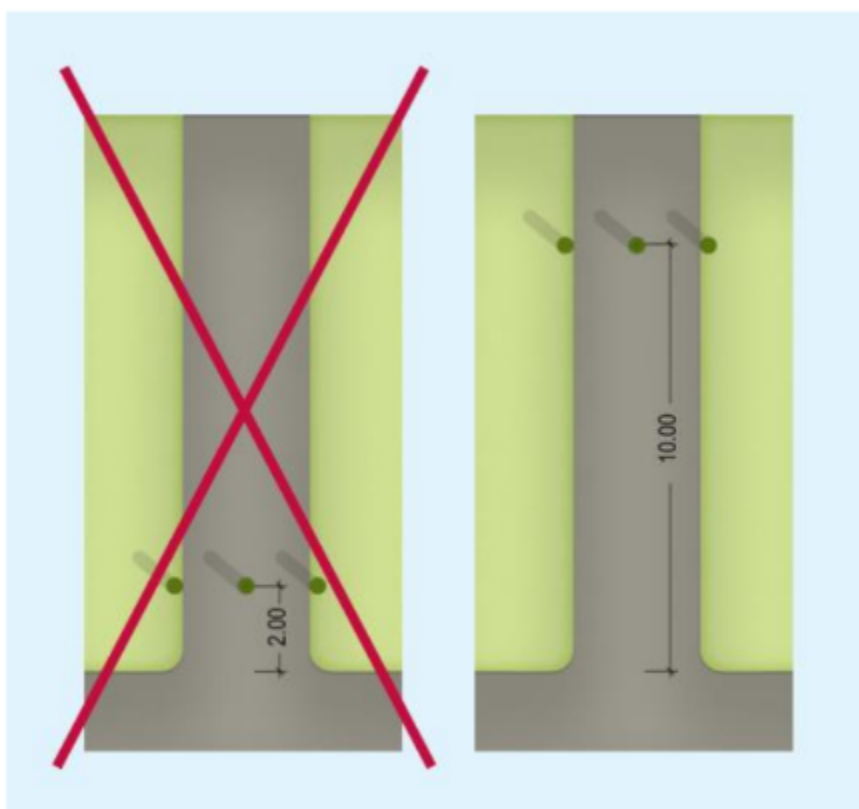


Stap 1 - Kan het probleem opgelost worden zonder palen?

Paaltjes hebben vaak maar één doel: auto's weren. Dikwijls creëren ze wel andere, nieuwe risico's. Een fietser die tegen een paaltje rijdt kan ernstige letsels overhouden aan de botsing. Een ziekenwagen die wel of niet kan passeren, is mogelijk het verschil tussen leven en dood. Weegt het tegenhouden van één auto op tegen het risico van een ernstig knieletsel dat zich honderden keren per dag voordoet? Waar geen of zo goed als geen probleem is, plaats je dus best gewoon geen paal.

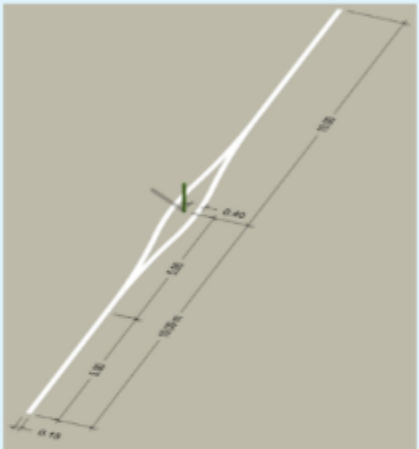
Stap 2 - Locatie van de palen kiezen

Je plaatst de paal beter niet direct bij de verstoring maar wel een tiental meter daarvandaan. Een fietser die een bocht neemt, geef je beter even de tijd om de situatie goed te bekijken. Als het kan, zet de paal dan tien meter dieper op het fietspad, tien meter verder dan de parkeerplaatsen, ...



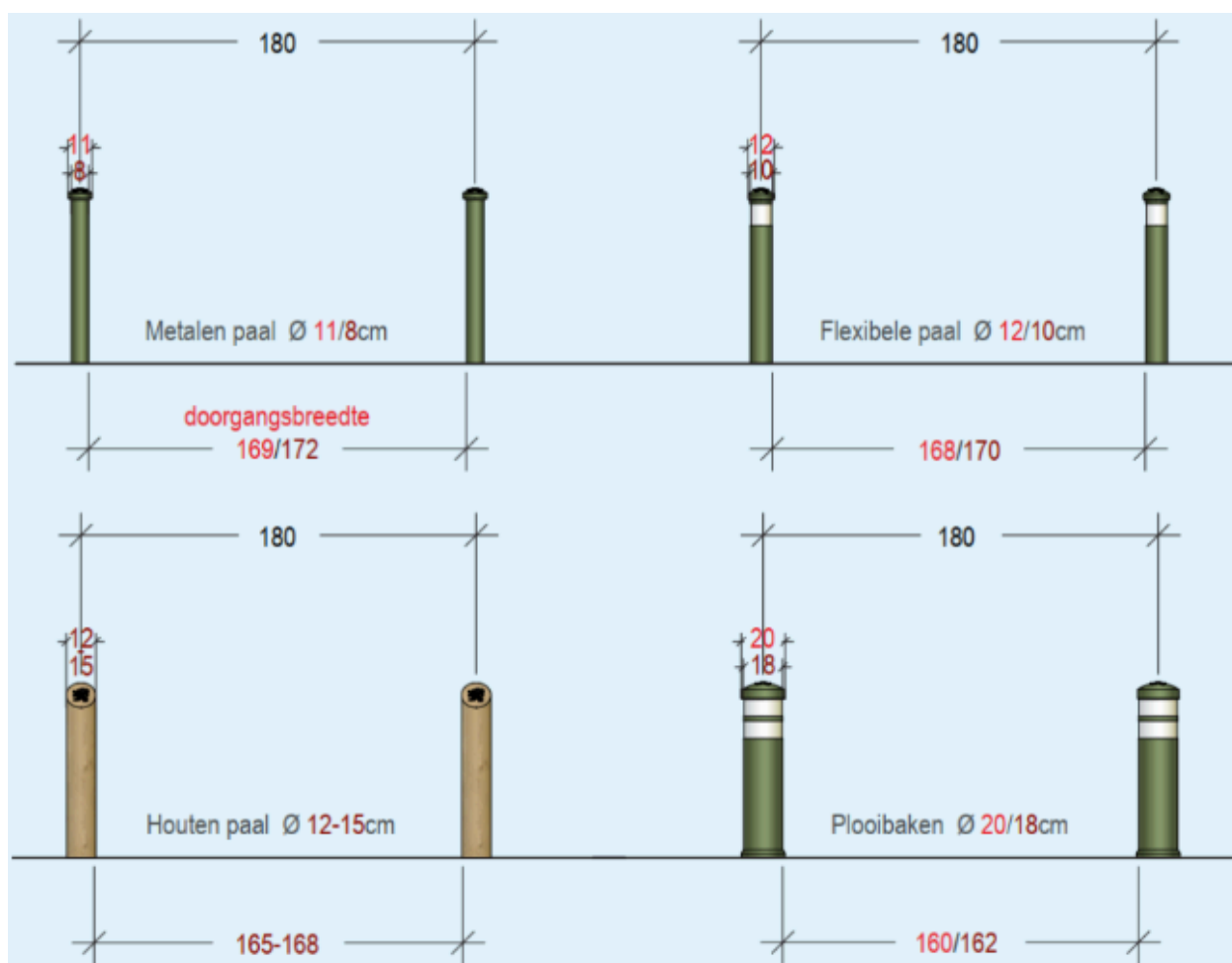
Stap 3 - Breng wegmarkeringen aan

Een paal midden op een fietspad kan verborgen blijven voor wie zich achter andere fietsers bevindt. Ook in het donker zal de paal minder zichtbaar zijn. Door geleidende wegmarkering aan te brengen langs de baan(?) leidt je de fietser mooi rond het paaltje heen. Geribbelde markering kan op plekken met een verhoogd risico voor extra veiligheid zorgen. Wie de markering voelt, zal gealarmeerd worden en van het obstakel worden weggeleid.

	3 Soort wegmarkering kiezen
	STANDAARD
STANDAARD	 • 10m inleidende markering voor + achter paaltje • Met ribbelmarkering 5m voor + achter paaltje
Niet voldoende ruimte	 • Inleidende markering verkorten tot minimum 5m voor + achter paaltje • Met ribbelmarkering 5m voor + achter paaltje

Stap 4 - Afstand van paalmiddenpunt tot paalmiddenpunt: 180cm!

God is groot, God is machtig, God zet paaltjes op een meter tachtig. Met dit ezelsbruggetje in een paaltjescontext vergeet je het nooit meer. ;-) Deze afstand lijkt de beste in functie van veiligheid, comfort, schuwafstand, enz... De afstand meet je van het midden naar het midden. De breedte van de doorgang zal dus variëren in functie van de breedte van de paaltjes.



Stap 5: Kies het juiste aantal palen

De breedte van de plek waar je palen wil plaatsen zal bepalen hoeveel palen je nodig hebt. Een fietspad in drie verdelen doe je beter niet omdat dat het risico op een botsing in het midden vergroot. Als de doorgang te breed is, plaats je beter een dubbel paaltje in het midden met een marking errond, zodat er twee duidelijke richtingen ontstaan.

Breedte fietspad	≤ 1,60 m	1,60 – 2,50 m	2,50 – 3,50 m	≥ 3,50 m
Plaatsing palen	aan weersijden in de berm	- fietspad verbreden tot 3,30 m 2 palen aan weersijden + 1 paal in het midden	2 palen aan weersijden + 1 paal in het midden	2 palen aan weersijden + 2 palen in het midden
	≤ 1,60 (vb 1,45)	1,60-2,50 (vb 2,00)	2,50-3,50 (vb 3,25)	≥ 3,50 (vb 4,00)

Stap 6 - Houdt rekening met de natuurlijke rijlijnen van fietsers

Fietsers volgen natuurlijke rijlijnen. Wie daar rekening mee houdt kan een aantal eenvoudige regels hanteren:

- Een paal die in de zachte berm kan, gaat in de zachte berm.

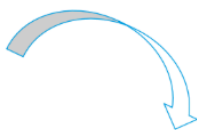
- Geen palen op minder dan 1.30m van een trottoirboord of berm.
- Geen palen op minder dan 1.00m van een muur.

Stap 7: Uitzonderlijk toestaan van kleinere afstanden tot de verstoring

Aan een brug houd je de voertuigen bijvoorbeeld beter tegen voor de brug dan erop. Boren in het brugdek is ook niet altijd een goed idee. Als je in een dergelijke situatie geen tien meter van de verstoring kan blijven, dan is bijzondere markering nodig. Het gebruik van geribbelde markering kan ook hier overwogen worden.



Onderdoorgang Sint-Jorisbrug



Tot slot

Welk type paaltje kies je nu best?

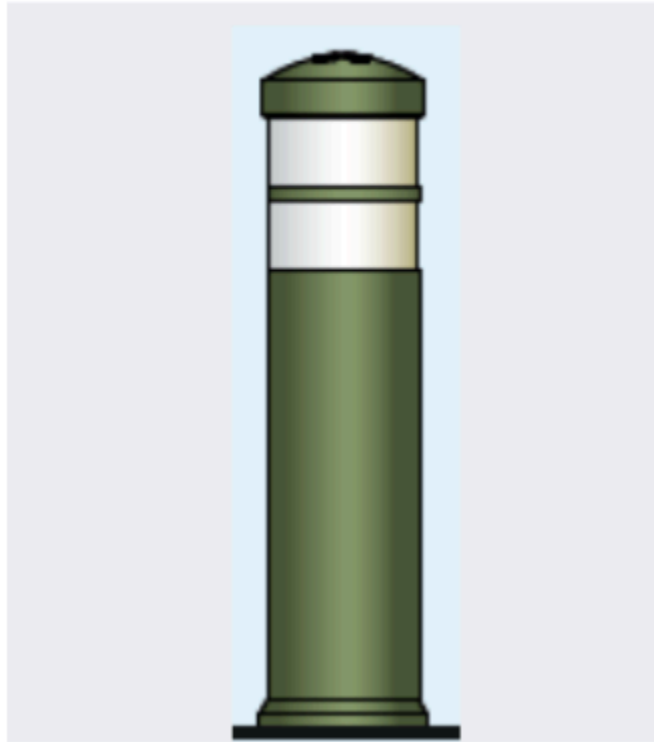
Het neusje van de zalm bij de Gentse paaltjesplaatsers is de IPOD III Flex. Een flexibel type dat overrijdbaar is voor hulpdiensten en toch een soort van ijzeren look heeft die chauffeurs met slechte bedoelingen tegenhoudt. Inclusief sokkel en reflector ga je naar 207 euro per paal. Als je weet dat er op

de Gentse fietspaden 23.000 palen staan, is ook een veel goedkoper plooibaken dikwijls voldoende. Die heb je al voor 38 euro per stuk. Harde palen zijn voor fietsers zelden een goed idee. Enkel waar hardleerse autobestuurders frequent het fietspad onveilig maken, zijn ze het overwegen waard.

TYPE: IPOD III FLEX



TYPE: PLOOIBAKEN



Wil je meer leren over de vergevingsgezinde inrichting van fietspaden?:

[Vademecum Fietsvoorzieningen](#)

[Vademecum vergevingsgezinde wegen deel kwetsbare weggebruikers](#)

[Fietsberaad over de inrichting van fietsinfrastructuur](#)